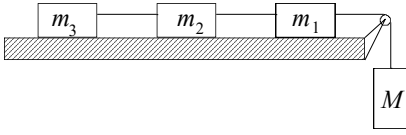
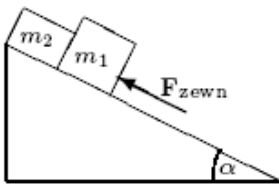

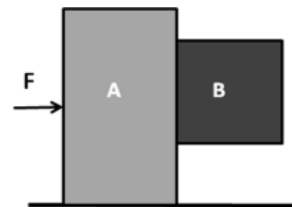
Ćwiczenia rachunkowe z fizyki

Lista 3

Zasady dynamiki Newtona

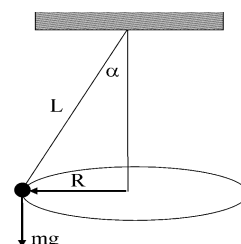
- Samolot o ciężarze $Q=231\text{kN}$ startujący z lotniskowca wznosi się po osiągnięciu prędkości 85m/s . Ile to jest km/h ? Silnik samolotu wytwarza siłę ciągu $F_1=107\text{kN}$ na lotniskowcu o długości 90 m . Z jaką minimalną stałą siłą powinna działać wyrzutnia lotniskowca, aby samolot wniósł się?
- Na dynamometrze zawieszono odważnik o masie $m = 2\text{kg}$. Podczas opuszczania dynamometru w dół wskazał on siłę o $\Delta T_1 = 19.82\text{N}$ mniejszą niż w spoczynku, natomiast podczas podnoszenia siłę o $\Delta T_2 = 19.82\text{N}$ odpowiednio większą. Z jakim przyspieszeniem poruszał się dynamometr w górę i w dół?
- Człowiek o masie $m = 50\text{kg}$ wspina się po pionowej linii z przyspieszeniem równym $a=0,2\text{ m/s}^2$. Oblicz napięcie liny. Masę liny zaniedbać, a przyspieszenie ziemskie przyjmując $g=9,8\text{ m/s}^2$.
- Balon o masie M opada w dół z prędkością v . Jaką masę balastu należy z niego wyrzucić, aby zaczął się on wznosić z taką samą prędkością? Na balon działa siła wyporu powietrza W . Wskazówka: na balon działa siła ciężkości, siła wyporu powietrza i siła oporu ośrodka proporcjonalna do prędkości.
- Na stole przymocowano jedna za drugą masy m_1, m_2 i m_3 .
Znaleźć:
a) przyspieszenie a układu, b) naprężenia wszystkich nici.
Tarcie mas o płaszczyznę stołu i tarcie w bloczku pominąć.
- Wiadomo, że przy wciąganiu ciała o masie m ruchem jednostajnym po chropowatej równi pochyłej o kącie nachylenia α należy przyłożyć daną stałą siłę F_0 . Z jakim przyspieszeniem będzie się zsuwało ciało puszczone swobodnie w dół tej równi?
- Na wierzchołku równi pochyłej o kącie $\alpha = 30^\circ$ utrzymywane są w spoczynku przez siłę zewnętrzną F_z dwa stykające się ze sobą bloczki o masach $m_1 = 70\text{ kg}$ i $m_2 = 50\text{ kg}$ (patrz rysunek). Współczynniki tarcia wynoszą odpowiednio $f_1 = 0,1$ i $f_2 = 0,4$. Wyznaczyć: minimalną i maksymalną wartość F_z , przy której klocki spoczywają; (b) przyspieszenia obu klocków, gdy usuniemy siłę zewnętrzną; (c) odległość między klockami po czasie $t = 5\text{ s}$; (d) ich przyspieszenia w przypadku, gdy zamienimy je miejscami i usuniemy siłę zewnętrzną.
- Na końcach nieważkiej nici, przerzuconej przez nieważki blok, zawieszono ciężarki o masach M i m , przy czym $M > m$. Lżejszy z nich znajduje się o l [m] niżej od cięższego. Wszelkie opory ruchu pomijamy. Po jakim czasie ciężarki znajdą na tej samej wysokości jeśli puścimy je swobodnie?
- Na gładkim stole położono dwa ciężarki o masach $m_1 = 250\text{ g}$ i $m_2 = 500\text{ g}$ połączone gumką. W pewnej chwili ciężarki te rozsunęto, napinając gumkę, a następnie puszczone. Lżejszy z nich zaczął poruszać się z przyspieszeniem o wartości $a_1 = 0,2\text{ m/s}^2$. Z jakim przyspieszeniem poruszał się drugi ciężarek?

10. Jaką minimalną siłą należy działać na ciało A o masie M_A (patrz rysunek), aby ciało B o masie M_B nie poruszało się względem niego, jeśli: a) współczynnik tarcia między A i B wynosi f_{AB} , gdy A porusza się po idealnie gładkiej powierzchni? b) współczynnik tarcia między A i B wynosi f_{AB} , a między A i poziomą powierzchnią wynosi f ? Obliczenia wykonać dla $f_{AB} = 0,6$, $f = 0,4$, $M_A = 20$ kg i $M_B = 2$ kg.

11. Droga ma łagodny płaski zakręt o promieniu $R = 100$ m. Jakie powinno być ograniczenie prędkości na tym zakręcie (wyrażone w km/h) jeśli w niesprzyjających warunkach współczynnik tarcia $\mu = 0,2$?
12. Samochód porusza się po łuku drogi o promieniu R . Powierzchnia drogi jest nachylona pod kątem α względem poziomu w kierunku do wnętrza zakrętu. Współczynnik tarcia wynosi f . Pokazać, że maksymalna prędkość, przy której samochód nie wypadnie z zakrętu na skutek poślizgu spełnia równość $(v_{\max})^2 = Rg(f + \tan \alpha) / (1 - f \tan \alpha)$.
13. Wyznaczyć nacisk ciała pilota o masie M na fotel samolotu wykonującą pętlę o promieniu $R = 6$ km leżącą w płaszczyźnie pionowej, gdy samolot jest: a) w najniższym punkcie okręgu (fotel jest pod ciałem pilota) a prędkość samolotu wynosi 280 m/s; b) w najwyższym punkcie pętli (fotel jest nad pilotem) a prędkość samolotu wynosi 120 m/s. Obliczenia wykonać dla $M = 62$ kg. W jakim punkcie pętli i przy jakich wartościach podanych parametrów pilot przez chwilę znajdzie się w stanie nieważkości?

14. Wahadło matematyczne można wprawić w ruch po okręgu (patrz rysunek), otrzymujemy wówczas wahadło stożkowe. Załóżmy, że wychylenie takiego wahadła wynosi α . Oblicz okres obiegu takiego wahadła.

Zadania ciekawsze

15. Cząstka o masie $m = 3$ kg porusza się pod wpływem siły zależnej od czasu $\vec{F} = (15t, 3t-12, -6t^2)$ (czas w sekundach). Przyjmując warunki początkowe $\vec{r}_0 = (5, 2, -3)$ m oraz $\vec{v}_0 = (2, 0, 1)$ m/s, znajdź położenie i prędkość cząstki w funkcji czasu. Co oznacza, że mechanika klasyczna jest w pełni deterministyczna?
16. Punkt materialny o masie m znajduje się na zboczu w kształcie paraboli o równaniu $y = ax^2$, gdzie $a > 0$. Współczynnik tarcia jest równy f . Znajdź maksymalną wysokość na której ciało będzie pozostawać w spoczynku.
17. Na ciało o masie m działa siła hamująca proporcjonalna do prędkości: $F = -bv$, b jest stałą dodatnią. Znajdź prędkość i przebytą drogę w funkcji czasu oraz drogę pokonaną do chwili zatrzymania się ciała. Prędkość początkowa ciała wynosi v_0 , przyjmij też, że $s(0) = 0$.
18. Na ciało o masie m działa siła hamująca proporcjonalna do kwadratu prędkości $F = -kv^2$, k jest stałą dodatnią. Znajdź prędkość i przebytą drogę w funkcji czasu oraz drogę pokonaną do chwili gdy prędkość ciała zmaleje do połowy. Prędkość początkowa ciała wynosi v_0 , przyjmij też, że $s(0) = 0$.